

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Practici Tractatus, De Legibus

Marchius, Ewald

Coloniæ Agrippinæ, 1660 [erschienen] 1661

§. XVII. De Exceptionibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42256

Dixi absoluta intentione emissum; quia si conditionata fuerit. tunc, sicut suspendit consensum, ita etiam consequenter effectum, seu obligationem, donec adveniat & existat conditio.

Secundus effectus est, confirmare ipsam Promissionem, vel pollicitationem, & aliquando etiam contractum. Nam, quando contractus firmatur Juramento, cum jam sit ius Parti quæsitum, non licet amplius, contravenire contractui, ut peti possit absolutio nec facta solutione detur repetitio, sed contractus maneat omnino firmus, & irrevocabilis.

Quando vero, Juramentum est servandum, ob Dei honorem, tunc relaxatio libere peti potest. plura de Juramento in Nucleo meo de Iure & Iustitia Cap. 40. quo remitto.

§. XVII.

De Exceptionibus.

Exceptio est actionis vel intentionis agentis exclusio. Ea in genere, vel est facti, seu intentionis, vel iuris.

Facti seu intentionis est, qua actoris nullo iure agentis, intentionem excludit. v. g. ejus qui agit ex mutuo, nec unquam mutuum dedit, vel, si dederit exsolutum est.

G

Exp-

Exceptio Iuris est, quæ Actoris Ius, id est actionem, ei ipso Iure competentem, excludit, quia ob aliquam injustam causam, iniquum esset, Reum eo nomine condemnari, ut v.g. eius qui ex promissione, metu, dolo ve malo impellente, sibi facta, ad id, quod promissum est, agit metu, cadente in constantem virum, qualis est metus Mortis, vel amissionis majoris partis bonorum, Exceptionum Iuris alia sunt, Dilatoriæ, & temporales, alia Peremptoriæ & perpetuæ.

Dilatoriæ sunt, quæ principale negotium, & jusque cognitionem & Iudicium, ad tempus differunt, neque omnino actionem excludunt. Propterea Actor illas evitare potest, respiciuntque incidentes quæstiones, ac præparatoria Iudiciorum Harum vero Exceptionum quædam personam respiciunt Iudicis, quia scilicet sit incompetens, aut suspectus, propter cognitionem, affinitatem, necessitudinem domesticam aut familiaritatem, qua actorem contingit, quia inimicitias habet cum Reo, quia imperitus sit Iuris, aut impar magnitudini causæ, vel, quia in eadem causa, Advocatum egerit, vel ejusdem ferè generis litem habeat, vel ob aliam justam causam, quæ merito movet suspensionem Reo.

Dilatoriæ (quæ non sunt Declinatoriæ)

regu

regulariter, ante litem contestatam intra terminum, à Judice assignatum, proponendæ sunt, nisi demum, post litem contestatam vel elapsum tempus, exortæ fuerint, aut ad notitiam suam pervenisse, Reus Jurejurando affirmet, vel talis sit exceptio, quæ retroactum processum reddat nullum; cujusmodi est, quæ vel mandati vel Jurisdictionis defectum arguit.

Exceptiones Peremptoriae sunt, quæ ius Actoris perimunt, & semper agentibus obstant.
Ut Exceptio doli mali, metus, pacti conventi de non petendo seu perpetui, transactionis, solutionis, jurisjurandi, præscriptionis, rei iudicatae, Senatuscon. Velleiani, Macedoniani, & si quid aliter, contra leges factum esse dicatur.

Hæ autem Exceptiones perpetuæ & peremptoriæ, ante & post litem contestationem, usque ad sententiam proponi possunt. Et hæc quidem, quæ de Exceptionibus dicta sunt, nonnunquam contrarijs Exceptionibus, rursus ab Actore retunduntur, nam uti actionem excludit, aut elidit, Exceptio Rei, ita exceptionem Rei exceptio Actoris, quæ proprie vocatur Replicatio, quasi per eam replicetur, id est, resolvatur Rei exceptio; quod si & hæc, rursus alia exceptione, à reo im-

pugnetur, vocatur duplicatio, & contra hanc solet dari triplicatio, contra triplicationem iterum Quadruplicatio, & ita deinceps, multiplicatis nominibus, donec conclusione disputationi partium finis imponatur. Hæc autem multiplicatio, de Jure Canonico, non admittitur, saltem quoad testes antea productos, quos tertio refutare non licet, ne nimum extrahatur Judicium.

§. XVIII.

De Sententia & re judicata.

Sententia hic est ipsa pronuntiatio, seu definitio Iudicis, finem controversiæ imponens, Res vero judicata est ipsa causa controversiæ, qua finem controversiæ pronuntiatione Iudicis accepit, vel absolute, vel condemnatione, Sententiarum alia est definitiva, alia Interlocutoria, Definitiva est Sententia Iudicis, quæ principalem causam seu controversiam, definit ac terminat, absolvendo vel condemnando, Sententia Interlocutoria proprie dicitur, quæ inter principium & finem causæ, super aliquo incidente vel emergenti profertur.

Sententia Interlocutoria dividitur in Interlocutoriam meram, & Interlocutoriam, quæ habet vim Sententiæ Definitivæ. Mere Interlocutoria est, quæ neque instantiæ neque negotio principali, nec etiam articulo
sub-